

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AUTORITETI I KONKURENCËS
KOMISIONI I KONKURENCËS

Nr. 126/prot.
21

Tiranë, më 20.02.2026

VENDIM

Nr. 1262, Datë 20.02.2026

“PËR MBYLLJEN PROCEDURËS SË HETIMIT TË THELLUAR DHE DHËNIEN E KUSHTEVE DHE DETYRIMEVE NDAJ NDËRMARRJES RAIFFEISEN BANK SHA NË TREGUN E NDËRMJETËSIMIT PËR SIGURIMIN E JETËS PËR KREDITË TË CILAT KËRKOJNË SIGURIM JETE NË RAIFFEISEN”

Komisioni i Konkurrencës me pjesëmarrjen e:

Z.	Denar BIBA	Kryetar
Znj.	Leida MATJA	Zv/Kryetar
Znj.	Rezana KONOMI	Anëtar
Z.	Durim KRAJA	Anëtar
Znj.	Fatjola DELIJA	Anëtar

Në mbledhjen e tij të datës 20.02.2026, shqyrtoi çështjen me:

Objekti: Mbyllja e procedurës së hetimit të thelluar dhe dhënia e kushteve dhe detyrimeve ndaj ndërmarrjes Raiffeisen Bank SHA në tregun e ndërmjetësimit për sigurimin e jetës për kreditë të cilat kërkojnë sigurim jete në Raiffeisen.

Baza Ligjore: Neni 24, germa (d), neni 26, neni 43, pika 5 dhe neni 45 pika 1 të Ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”.

Komisioni i Konkurrencës, pas shqyrtimit të:

- Raportit të hetimit të thelluar në tregun e ndërmjetësimit për sigurimin e jetës për kreditë të cilat kërkojnë sigurim jete për ndërmarrjet: OTP Bank Albania SHA, Banka Kombëtare Tregtare SHA, Credins Bank SHA, Banka Raiffeisen SHA, Banka e Tiranës SHA, Intesa SanPaolo Bank Albania SHA, Union Bank SHA, E-Business Solutions SHPK, Banka e Bashkuar e Shqipërisë SHA, Banka Amerikane e Investimeve SHA dhe Abi Broker Sigurimesh SHA dhe në tregun e kredidhënies me sigurim e jete për kreditë që jepen brenda bankës Bankës së Parë të Investimeve SHA dhe Bankës Procredit SHA.;
- Relacionit të Sekretarit të Përgjithshëm të Autoritetit të Konkurrencës “Mbi Raportin e hetimit të thelluar në tregun e ndërmjetësimit për sigurimin e jetës për kreditë të cilat kërkojnë sigurim jete për ndërmarrjet: OTP Bank Albania SHA, Banka Kombëtare Tregtare SHA, Credins Bank SHA, Banka Raiffeisen SHA, Banka e Tiranës SHA, Intesa SanPaolo Bank Albania SHA, Union Bank SHA, E-Business Solutions SHPK, Banka e Bashkuar e Shqipërisë SHA, Banka Amerikane e Investimeve SHA dhe Abi Broker Sigurimesh SHA dhe në tregun e kredidhënies me sigurim e jete për kreditë që jepen brenda bankës Bankës së Parë të Investimeve SHA dhe Bankës Procredit SHA”;

VËREN SE :

I. Procedura e ndjekur

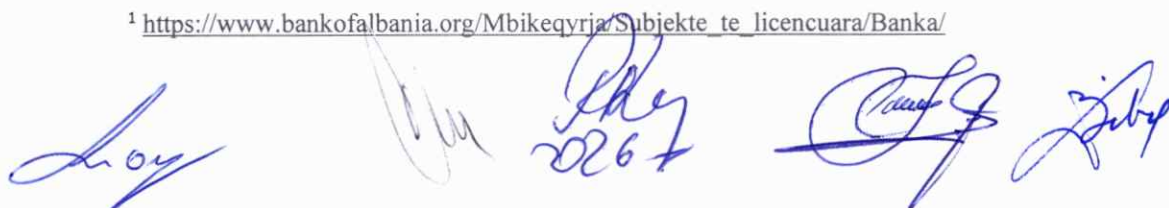
1. Autoriteti i Konkurrencës, në vijim të një ankese të depozituar më datë 30 korrik 2024, mbi dyshimin për pengim, kufizim apo shtrembërim të konkurrencës në tregun e sigurimit të jetës për kredi, në zbatim të nenit 28, germa (a), të Ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003, “Për mbrojtjen e konkurrencës”, aktivizoi procedurën e monitorimit të këtij tregu.
2. Bankat¹ janë institucione financiare, që ushtrojnë veprimtarinë bankare të pranimit të depozitave monetare ose të fondeve të tjera të ripagueshme nga publiku dhe përdorimin e tyre për dhënie kredie e vendosje në emër dhe për llogari të tyre si dhe veprimtari të tjera të natyrës financiare, sipas kuadrit ligjor në fuqi. Aktualisht në Shqipëri operojnë 11 banka tregtare, me kapital të huaj dhe vendas.
3. Sigurimi i Jetës për Kredi është një produkt që u ofrohet individëve kredimarrës, duke shërbyer ndër të tjera edhe si garanci për bankën, por dhe për kredimarrësin, i cili mbrohet si person i siguar.
4. Nga analiza e informacionit të mbledhur gjatë fazës së monitorimit u konstatua se, pavarësisht shpjegimeve të dërguara me shkresë nga bankat, përqindjet e tregut total të sigurimit të jetës, të raportuara nga AMF për vitin 2023, nuk reflektohen në ndarjen e portofolit të sigurimit të jetës për kredi, që shitet përmes bankave. Kjo mospërputhje e dukshme ngriti shqetësime mbi funksionimin e konkurrencës në këtë segment të tregut.
5. Komisioni i Konkurrencës, me Vendimin nr. 1130, datë 07.11.2024, vendosi hapjen e procedurës së hetimit paraprak në tregun e sigurimit të jetës për kredi për periudhën nga 7 nëntor 2021 deri në 7 nëntor 2024, vendim në të cilin përfshiu edhe ndërmarrjen Raiffeisen Bank SHA. Afati i përfundimit të hetimit paraprak, më pas, me Vendimin nr. 1159, datë 13.02.2025 u zgjat deri në 3 mars 2025.
6. Pas përfundimit të hetimit paraprak, u konkludua ndër të tjera se, sjellja e ndërmarrjes Raiffaisen Bank SHA mund të përbënte shkelje të neneve 4 dhe 9 të Ligjit nr. 9121/2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës” dhe me Vendimin nr. 1171, datë 26.03.2025 Komisioni i Konkurrencës i hapi rrugë procedurës së hetimit të thelluar në përputhje me parashikimet ligjore për periudhën 7 nëntor 2021 – 26 Mars 2025. Në zbatim të këtij vendimi, Sekretariati i Autoritetit të Konkurrencës ndërmori të gjitha veprimet e nevojshme në kuadër të hetimit.

II. Analiza e konkurrencës

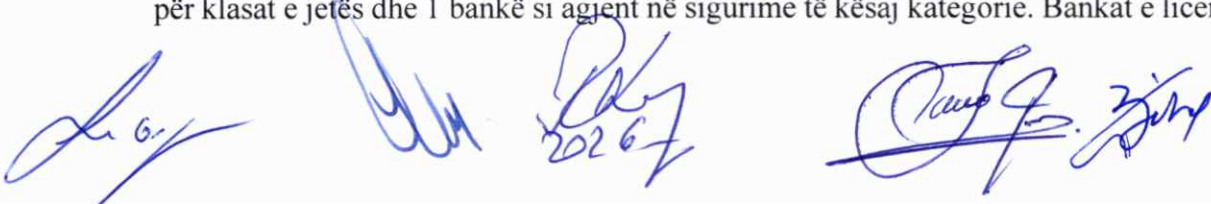
II.1 Tregu përkatës

7. Sigurimi është një formë e manaxhimit të riskut që vjen nga një situatë e panjohur, një kontratë në bazë të së cilës një person/kompani, transferon rrezikun e mundshëm të një dëmi/humbje financiare tek një kompani sigurimi, përkundrajt pagesës së një shume që quhet prim sigurimi.

¹ https://www.bankofalbania.org/Mbikeqyrja/Subjekte_te_licencuara/Banka/

8. Sigurimi i Jetës për Kredi ofrohet për personat që marrin kredi në bankë dhe i mbron ata dhe familjarët nga rreziku i mos shlyerjes së hua-së si pasojë e humbjes së jetës së kredimarrësit. Ky sigurim është një garanci financiare si për bankën (nga rreziku i mos shlyerjes së huasë si pasojë e humbjes së jetës së kredimarrësit) ashtu edhe për kredimarrësin, personin e siguruar, duke çliruar familjen e personit kredimarrës nga pagesa e kredisë së mbetur.
9. Tregu i sigurimeve të jetës në Republikën e Shqipërisë funksionon në zbatim të Ligjit nr. 52/2014, “Për veprimtarinë e sigurimit dhe risigurimit”, i cili rregullon krijimin, veprimtarinë dhe mbikëqyrjen e shoqërive të sigurimit, risigurimit dhe ndërmjetësimit, me qëllim që tregu i sigurimeve të veprojë në një mjedis të sigurt, të qëndrueshëm dhe transparent, në mbrojtje të të drejtave dhe interesave të konsumatorit.
10. Ligji nr. 52/2014 parashikon si lloje të ndërmjetësimit, veprimtarinë e agjentit dhe brokerit, duke përcaktuar se edhe bankat e nivelit të dytë mund të pajisen me licencë për të ushtruar këtë veprimtari. Konkretisht, neni 194, pika 4 parashikon se “Veprimtaria e agjentit mund të kryhet edhe nga bankat, degët e bankave të huaja ose subjektet financiare jobanka, pasi të kenë marrë më parë miratimin nga Banka e Shqipërisë, si dhe subjekte të tjera, sipas rregullave të përcaktuara nga Autoriteti” ndërsa neni 204 pika 5 parashikon se “Veprimtaria e brokerimit mund të kryhet edhe nga bankat dhe/ose degët e bankave të huaja pasi të kenë marrë më parë miratimin nga Banka e Shqipërisë, sipas rregullave të përcaktuara nga Autoriteti”.
11. Në bazë të nenit 194 të Ligjit nr. 52/2014, veprimtaria e agjentit në sigurime kryhet në emër dhe për llogari të shoqërisë së sigurimit dhe përfshin prezantimin, propozimin dhe aktivitete të tjera përgatitore mbi kontratën e sigurimit, si dhe nënshkrimin e saj nga i siguruari. Veprimtaria e agjentit në sigurime mund të kryhet edhe në emër të disa shoqërive të sigurimit, nëse shoqëritë e sigurimit kanë rënë dakord me marrëveshje të shkruar midis tyre.
12. Lidhur me veprimtarinë e brokerimit, në bazë të nenit 202 të Ligjit nr. 52/2014, përfshin të gjitha ato veprimtari, si prezantimi, propozimi, apo aktivitete të tjera përgatitore, të cilat kanë të bëjnë me negociimin me shoqërinë e sigurimit në emër dhe për llogari të konsumatorit, për t’i mundësuar nënshkrimin e një kontrate sigurimi, sipas kërkesave dhe nevojave të tij. Gjithashtu, përfshin edhe asistencën për ushtrimin e të drejtave që rrjedhin nga kontrata e sigurimit, veçanërisht zgjidhjen e kërkesave për dëmshpërblim nga shoqëria e sigurimit, në emër dhe për llogari të konsumatorit. Brokëri/shoqëria e brokerimit ndërmjetëson për lidhjen e kontratave të sigurimit vetëm me shoqëritë e sigurimit të licencuara.
13. Produkti i sigurimit të jetës është i lidhur me kredinë, e cila kërkon sigurim jete dhe në varësi të procedurave të brendshme të bankave, shitet pas aprovimit të kredisë dhe firmosjes së kontratës së kredisë. Për të lehtësuar procedurat për klientët, disa banka kanë shtuar gamën e shërbimeve të tyre duke u licensuar si agjentë apo brokër pranë Autoritetit të Mbikëqyrjes Financiare (AMF) në mënyrë që klienti kredimarrës, të mos vonohet me procedurat e sigurimit të jetës për kredi, por të vijojë sa më shpejt, duke kryer sigurimin e jetës në degën e bankës ku ka zgjedhur të marrë kredinë.
14. Referuar sa më sipër, AMF në Republikën e Shqipërisë ka A licencuar 4 banka si broker në sigurime për klasat e jetës dhe 1 bankë si agjent në sigurime të kësaj kategorie. Bankat e licencuara si broker

në sigurime për klasat e jetës janë: Banka Raiffeisen, Banka Kombëtare Tregtare, Tirana Bank dhe OTP Bank. Si agjent për klasat e jetës është licencuar Credins Bank. Gjithashtu, ndërmarrja E-Business Solutions është licencuar si agjent në sigurime për klasat e jetës, ndërsa ABI Broker Sigurimesh është licencuar si broker në sigurimet e jetës dhe jo-jetës. Disa banka, edhe pse jo të licencuara, kanë lidhur marrëveshje me shoqëri sigurimi për klasat e jetës, duke marrë automatikisht rolin e ndërmjetësuesit.

15. Në rolin e ndërmjetësimit në sigurime, veprimtaria e bankave si broker në sigurime, përfshin prezantimin, propozimin, apo aktivitete të tjera përgatitore, të cilat kanë të bëjnë me negocimin me shoqërinë e sigurimit në emër dhe për llogari të konsumatorit, për t'i mundësuar nënshkrimin e një kontrate sigurimi, sipas kërkesave dhe nevojave të tij.
16. Në zbatim të Rregullores “Për administrimin e rrezikut të kredisë”², bankat sipas klasifikimit të kredisë, janë të detyruara të sigurojnë kredinë mbështetur në analizën dhe vlerësimin e cilësisë e kolateralit/ose garancisë së vendosur për marrjen e kredisë.
17. Në rregulloren “Për kredinë konsumatore dhe kredinë hipotekare”³, neni 7, informacioni kontraktor që duhet të japin bankat për klientët duhet të përmbajë veç të tjerave edhe, “garancitë e vendosura për të siguruar ekzekutimin e kontratës së kredisë, mënyrën e vënies së tyre në ekzekutim, dhe kontratat e sigurimit të jetës ose të pronës (kur janë të aplikueshme).
18. Mbi bazën e këtij detyrimi, klientët njihen në momentin e nënshkrimit të një kontrate kredie konsumatore apo hipotekare me detyrimin e sigurimit të jetës, aty ku është e aplikueshme, për gjithë periudhën e mbajtjes së detyrimit. Nëpërmjet këtij detyrimi, banka sigurohet që në rast ndodhje të një ngjarjeje ndaj kredimarrësit, detyrimi i tij të mbulohet nga shoqëritë e sigurimit.
19. Sekretariati i Autoritetit të Konkurrencës kur ka vlerësuar tregun përkatës ka marrë parasysh sjelljen e konsumatorit kredimarrës. Çfarë është më e rëndësishme për kredimarrësin, kredia (banka) apo kosto e sigurimit të jetës për kredi (primi)? Kredimarrësi kur zgjedh bankën ku do të marrë kredinë e zgjedh për arsye si: reputacioni i bankës, eksperiencia e mëparshme (llogari page apo kredi të mëparshme), norma e interesit, shpejtësia e miratimit dhe disbursimit, etj. Pra, para se të trajtohet primi i sigurimit të jetës për kredi, konsumatori e ka vendosur bankën ku do të marrë financimin. Nga sa më lart, primi është më shumë një kosto sekondare se sa një faktor vendimmarrës në vendimmarrjen për kredi.
20. Në raportin e CMA (Competition & Market Authority) të Mbretërisë së Bashkuar, “Market investigation into payment protection insurance”⁴ (paragrafi 5.89-5.91), “**pika e shitjes**” shpjegohet në mënyrë të përmbledhur: “... Avantazhi në pikën e shitjes është përfitimi që shpërndarësit gëzojnë nga fakti që kanë qasje të vetme tek klientët në momentin kur ata po marrin kredinë e tyre.”
21. Krahasimisht, vlerësohet se një situatë e ngjashme me atë të përshkruar në raportin e CMA ekziston

² Miratuar me Vendimin nr. 62 datë 14.09.2011, Këshilli Mbikëqyrës BSH.

³ Miratuar me Vendimin nr. 48 datë 01.07.2015, Këshilli Mbikëqyrës BSH.

⁴ https://webarchive.nationalarchives.gov.uk/ukgwa/20140403003432mp/http://www.competition-commission.org.uk/assets/competitioncommission/docs/pdf/non-inquiry/rep_pub/reports/2009/fulltext/542.pdf

edhe në rastin e kredive që kërkojnë sigurim jete, pasi vendimi i konsumatorit për t'u financuar nga një bankë e caktuar merret përpara zgjedhjes së shoqërisë së sigurimit. Për rrjedhojë, banka gëzon një avantazh në "pikën e shitjes", duke qenë se ka akses të privilegjuar ndaj klientit në momentin kur ai ndodhet në procesin e marrjes së kredisë.

22. Pavarësisht se banka, nëpërmjet informacionit para-kontraktor vë në dijeni kredimarrësin për nevojën e një sigurimi jete, vendimmarrja për shoqërinë e sigurimit, marrja e ofertave nga shoqëritë e ndryshme dhe krahasimi i primeve ndodh pas aprovimit të kredisë. Në këtë mënyrë banka siguron një akses të privilegjuar tek kredimarrësi, për të zgjedhur policën e sigurimit më të preferuar për bankën.
23. Për sa më sipër, tregu përkatës i produktit është: tregu i ndërmjetësimit për sigurimin e jetës për kreditë të cilat kërkojnë sigurim jete në bankën Raiffeisen.
24. Tregu gjeografik përfshin zonën në të cilën ndërmarrjet ofrojnë dhe kërkojnë produkte dhe/ose shërbime, në të cilën kushtet e konkurrencës janë homogjene. Meqenëse, produkti i sigurimit të jetës është i detyrueshëm të blihet në momentin që banka aprovon kredinë që klienti dëshiron të marrë, atëherë si treg gjeografik do të konsiderohet vetëm territori i bankës së nivelit të dytë që ka aprovuar atë kredi. Për këtë arsye, tregu gjeografik për bankën Raiffeisen do të konsiderohet territori ku kryen veprimtarinë Raiffeisen.

III. Vlerësimi i Pozitës Dominuese

25. Pjesët e tregut janë një tregues i rëndësishëm në lidhje me strukturën e tregut dhe rëndësinë e ndërmarrjeve të ndryshme në treg. Megjithatë, Autoriteti interpreton pjesët e tregut në këndvështrimin e kushteve të tregut përkatës dhe në veçanti të dinamikës së tregut dhe të diferencimit të produkteve. Tendenca ose zhvillimi i pjesëve të tregut me kalimin e kohës, mund të merret në konsideratë për tregjet e paqëndrueshme ose për tregjet ofertues.
26. Praktikë më të mira të vendeve të Bashkimit Evropian sugjerojnë se sa më e madhe të jetë pjesa e tregut dhe sa më e gjatë periudha që ndërmarrjet zotërojnë një pjesë të tillë tregu, aq më e mundur është që ky element të jetë një tregues i rëndësishëm për një pozicion dominues dhe të justifikojë në rrethana të caktuara ndërhyrjen e Autoritetit të Konkurrencës.⁵
27. Nisur nga pjesa e tregut, pengesat e hyrjes në treg, konkurrenca potenciale, fuqia kundërvepruese e blerësve dhe karakteristikat e tjera të tregut, rezulton se në mbështetje të nenit 3, pika 5 dhe nenit 8 të Ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003 "Për mbrojtjen e konkurrencës", ndërmarrja Raiffeisen Bank SHA në tregun e ndërmjetësimit për sigurimin e jetës për kreditë të cilat kërkojnë sigurim jete në bankën Raiffeisen, ka pozitë dominuese.

IV. Analiza e sjelljes së ndërmarrjes në tregun përkatës

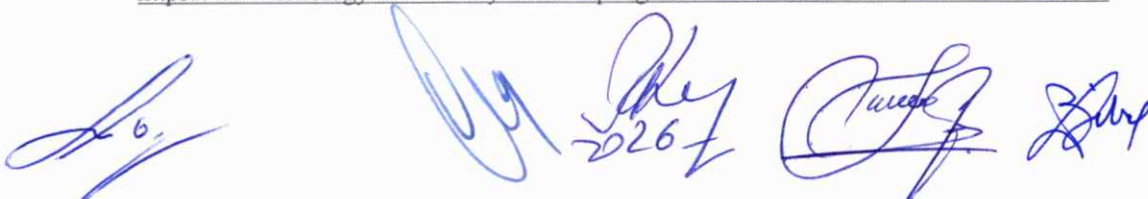
---

⁵ Komunikim nga Komisioni Udhëzim mbi sjelljet përjashtuese, lidhur me zbatueshmërinë e nenit 82 -Guidance on the Commission's enforcement priorities in applying Article 82 of the EC Treaty to abusive exclusionary conduct by dominant.

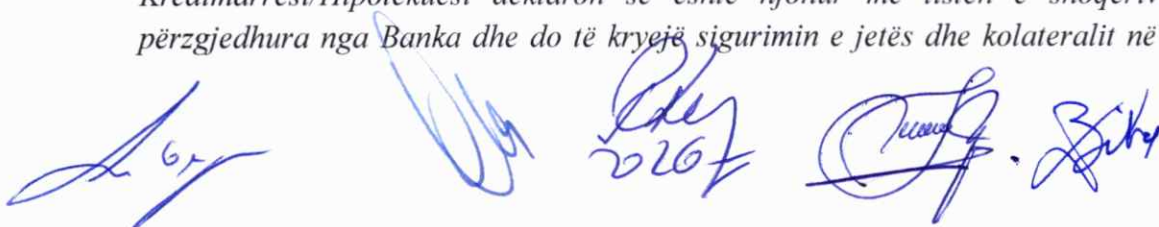
28. Produkti i sigurimit të jetës është i lidhur me kredinë, e cila kërkon sigurim jete dhe në varësi të procedurave të brendshme të bankave, shitet pas aprovimit të kredisë dhe firmosjes së kontratës së kredisë. Për të lehtësuar procedurat për klientët, disa banka kanë shtuar gamën e shërbimeve të tyre duke u licensuar si agjentë apo broker pranë Autoritetit të Mbikëqyrjes Financiare (AMF) në mënyrë që klienti kredimarrës, të mos vonohet me procedurat e sigurimit të jetës për kredi, por të vijojë sa më shpejt, duke kryer sigurimin e jetës në degën e bankës ku ka zgjedhur të marrë kredinë.
29. Në rolin e ndërmjetësit në sigurime, veprimtaria e bankave si broker në sigurime, përfshin prezantimin, propozimin, apo aktivitete të tjera përgatitore, të cilat kanë të bëjnë me negocimin me shoqërinë e sigurimit në emër dhe për llogari të konsumatorit, për t'i mundësuar nënshkrimin e një kontrate sigurimi, sipas kërkesave dhe nevojave të tij.
30. Në zbatim të Rregullores “Për administrimin e rrezikut të kredisë”, bankat sipas klasifikimit të kredisë, janë të detyruara të sigurojnë kredinë mbështetur në analizën dhe vlerësimin e cilësisë e kolateralit/ose garancisë së vendosur për marrjen e kredisë.
31. Sipas nenit 102 të Traktatit mbi Funksonimin e Bashkimit Evropian (TFEU) dhe nenit 9 të Ligjit nr. 9121/2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës” pasja e një pozite dominuese në treg nuk është e ndaluar në vetvete. Megjithatë, kur një ndërmarrje me pozitë dominuese përdor fuqinë e saj për të kufizuar konkurrencën në mënyrë të padrejtë, ajo mund të përbëjë një abuzim, i cili është i ndaluar me ligj.
32. Neni 102 TFEU liston kategoritë tipike të sjelljeve abuzive, por këto sjellje abuzive klasifikohen zakonisht në dy kategori kryesore: Abuzime përjashtuese (exclusionary abuses) dhe Abuzime shfrytëzuese (exploitative abuses)⁶.
- Abuzime përjashtuese (Exclusionary abuse) i referohet sjelljeve të ndërmarrjeve me pozitë dominuese që synojnë të përjashtojnë konkurrentët nga tregu, ose të pengojnë hyrjen ose zhvillimin e tyre, jo thjesht të konkurrojnë lirshëm me to, por të kufizojnë konkurrencën në mënyrë aktive. Këto sjellje dëmtojnë strukturën konkurruese dhe, rrjedhimisht, edhe interesat afatgjata të konsumatorëve
  - Abuzime shfrytëzuese (Exploitative abuse) përfshin ato abuzime kur ndërmarrja me pozitë dominuese shfrytëzon pozicionin e saj për të përfituar në mënyrë të padrejtë, zakonisht përmes çmimeve të larta apo kushteve tregtare të padrejta, pa ndikuar drejtpërdrejt mbi konkurrentët.
33. Sipas nenit 9 të Ligjit nr. 9121/2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës” dhe Udhëzimit mbi zbatueshmërinë e neneve 8 dhe 9 të Ligjit nr. 9121/2003, një ndërmarrje me pozitë dominuese mund të abuzojë me këtë pozitë nëpërmjet shitjeve të lidhura (tying) ose kushtëzimeve të padrejta, kur klientit i kërkohet që, për të marrë një produkt (në këtë rast kredinë), të blejë një produkt tjetër (sigurimin e jetës) në kushte të përcaktuara nga vetë banka.
34. Vendimi i klientit për bankën ku do të marrë kredinë merret përpara se ai të shqyrtojë ofertat për

⁶ <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=a940ed59-46d6-4932-a2cc-2fb52618f387>

sigurimin e jetës për kredi. Kjo do të thotë se banka kontrollon pikën e shitjes (momentin vendimtar të nënshkrimit të kontratës), pra zotëron një pozitë të dominuese ndaj klientit.

35. Procesi i zgjedhjes së shoqërisë së sigurimit ndodh pas miratimit të kredisë, në ambientet e bankës, ku kredimarrësi është tashmë i varur nga vendimi i bankës për disbursimin e fondeve. Kjo situatë i jep bankës fuqi të njëanshme tregu, duke i mundësuar të “shtyjë” një produkt sigurimi të caktuar nga një shoqëri sigurimi.
36. Autoriteti i Konkurrencës, në analizën e sjelljes së Raiffeisen Bank SHA në tregun e ndërmjetësimit për sigurimin e jetës për kreditë që kërkojnë sigurim jete, ka vlerësuar nëse Raiffeisen Bank SHA, në cilësinë e ofruesit të kredisë (produkt lidhës), ka përdorur pozitën e saj për të kushtëzuar ose ndikuar zgjedhjen e klientëve në lidhje me blerjen e sigurimit të jetës (produkt i lidhur). Konkretisht, është shqyrtuar nëse banka, ndonëse ka marrëveshje bashkëpunimi me disa shoqëri sigurimi jete, në praktikë, për shkak të mungesës së procedurave të sakta, hapësirave ligjore, apo me qëllim kanë orientuar pjesën më të madhe të klientëve drejt një ose disa shoqërive të caktuara sigurimi, duke krijuar përqendrim të larta të policave të prera në këto shoqëri. Si rrjedhojë, banka mund të ketë përdorur pozitën e saj dominuese për të ndikuar në tregun e sigurimit të jetës për kredi, duke kufizuar konkurrencën ndërmjet shoqërive të sigurimit dhe duke reduktuar zgjedhjen reale të konsumatorëve kredimarrës.
37. Banka Raiffeisen është licensuar për të ushtruar aktivitetin e brokerimit në sigurime në bazë të Ligjit nr. 52/2014 “Për veprimtarinë e Sigurimit dhe Risigurimit” dhe Rregullores së Autoritetit të Mbikëqyrjes Financiare “Për kriteret, procedurat dhe afatet e licencimit si dhe rastet e refuzimit të licencës për të ushtruar veprimtari brokerimi në sigurime”, duke u pajisur me Licencën nr. 17, datë 31.10.2016.
38. Sigurimi i jetës është i detyrueshëm për të gjithë klientët kredimarrës të bankës Raiffeisen, për të gjitha llojet e kredisë: hipotekare, mikro dhe konsumatore (personale).
39. Në cilësinë e saj si broker, Banka Raiffeisen ka kontrata aktive me të gjitha shoqëritë e sigurimit të cilat e ofrojnë produktin e sigurimit të jetës dhe që janë të licencuara në këtë treg, si: Sigal Life SHA, Sicred SHA, Insig Jetë SHA dhe Albsig Jetë SHA, për segmentet e kredisë hipotekare dhe mikro.
40. Komisionet e bankës Raiffeisen si broker përbëjnë **XXX** të primit të arkëtuar për sigurimin e jetës për kreditë hipotekore dhe mikro, % e aplikuar në nivel të njëjtë për të katërta shoqëritë e sigurimit, e cila paguhet prej këtyre të fundit. Për kreditë konsumatore, komisioni i aplikuar ndaj Sigal Life, si e vetmja shoqëri me të cilën banka Raiffeisen ka lidhur kontratë sigurimi për pagesën e këtij segmenti të kredisë, është **XXX** të primit të arkëtuar për “paketën e sigurimit standard” dhe **XXX** të primi të arkëtuar për “paketën e sigurimit extra”.
41. Në kontratën e kredisë bankare të lidhur ndërmjet bankës Raiffeisen dhe kredimarrësit, në nenin 10 të saj “Sigurimi i kolateralit dhe i jetës” shprehet se: “1. Kredimarrësi dhe hipotekuesit/i kanë detyrimin të sigurojnë kolateralin dhe jetën në një nga shoqëritë e sigurimit të pranuar nga Banka. Kredimarrësi/Hipotekuesi deklaron se është njohur me listën e shoqërive të sigurimit të përzgjedhura nga Banka dhe do të kryejë sigurimin e jetës dhe kolateralit në njërin prej këtyre

shoqërive duke parapaguar primin për të gjithë jetën e kredisë ose çdo vit, duke rinovuar policat e sigurimit të jetës dhe të kolateralit." Ky nen në mënyrën sesi është konceptuar në kontratat e kredisë i imponon kredimarrësit sigurimin e jetës tek një nga shoqëritë e sigurimit të pranuar nga banka, duke kufizuar zgjedhjen vetëm tek një listë e paracaktuar. Mekanizmi që krijohet është i ngjashëm me tving/bundling të detyruar duke krijuar një praktikë që ul presionin konkurrues mbi shoqëritë e sigurimit. Për më tepër ky kufizim redukton fuqinë e negocimit të kredimarrësit, rrit mundësinë e primeve më të larta të sigurimit dhe cënon transparencën që kërkohet nga parimet e tregut të lirë. Në përputhje me standartet e BE-së, DG Comp etj, klienti duhet të ketë të drejtë të zgjedhë lirisht ofruesin e sigurimit për sa kohë polica e sigurimit plotëson kushtet e riskut të kërkuara nga banka.

42. Banka Raiffeisen disponon në sistemin e saj tarifave të primeve të shoqërive të sigurimit me të cilat ka marrëveshje dhe i jep klientit direkt ofertën përkatëse në bazë të kalkulimeve me të dhënat individuale të tij. Pasi klienti përzgjedh kompaninë e sigurimit, i dërgon asaj informacionin për lëshimin e policës.
43. Gjatë periudhës në hetim, rezulton se klientët kredimarrës për huatë hipotekare dhe mikro pranë bankës Raiffeisen, kanë prerë policat e sigurimit të jetës si në vijim, Albsig Jetë SHA me një total prej **XXX**; Sigal Life SHA me **XXX**; Insig Jetë SHA me **XXX**. Shoqëria Sicred SHA ka numrin më të vogël të policave të prera, me vetëm x kontrata të lidhura përgjatë periudhës raportuese, duke pasur një prezencë aspak të ndjeshme në këtë treg.
44. Sipas bankës Raiffeisen, përfaqësimi i ulët i Sicred SHA në bankën e tyre lidhet me faktin që klientët zgjedhin kryesisht kompani më të mëdha dhe më të njohura në treg.
45. Për kreditë konsumatore (pa hipotekë), e vetmja shoqëri me të cilën banka Raiffeisen ka lidhur "kontratë sigurimi në grup" për pagesën e huasë konsumatore është me ndërmarrjen Sigal Life SHA, me. Për këtë segment, banka aplikon komision si broker prej **XXX** të primit të arkëtuar për "paketën e sigurimit standard" dhe **XXX** të primi të arkëtuar për "paketën e sigurimit extra".
46. Gjatë periudhës hetimore janë prerë **XXX** polica sigurimi për klientët e kredisë konsumatore pranë shoqërisë Sigal Life SHA, si e vetmja shoqëri sigurimi të cilën ata mund të përzgjidhnin.
47. Për rrjedhojë, volumi më i madh i komisioneve të përftuara vjen nga bashkëpunimi që kryhet me shoqërinë Sigal Life SHA, me **XXX** të rakordimeve në lekë dhe **XXX** të atyre në euro, vlera të cilat kanë një diferencë shumë të madhe krahasuar me të tre shoqëritë e tjera të sigurimit.
48. Banka Raiffeisen është shprehur se, bashkëpunon vetëm me Sigal Life për sigurimin e jetës në kreditë konsumatore, pasi vetëm kjo kompani ofron sigurim në grup që i përshtatet procesit të shpejtë dhe automatik të disbursimit.
49. Referuar praktikave më të mira dhe legjislacionit evropian, sipas Direktivës (BE) 2023/2225 të datës 18 tetor 2023 për marrëveshjet e kredisë për konsumatorët, Shtetet Anëtare mund të lejojnë kredidhënësit të kërkojnë nga konsumatori që të ketë një policë sigurimi të lidhur me marrëveshjen e kredisë, duke respektuar parimin e proporcionalitetit. Në të njëjtën kohë, Shtetet Anëtare duhet të sigurojnë që kredidhënësi të jetë i detyruar të pranojë policën e sigurimit të ofruar nga një sigurues tjetër, i ndryshëm nga opsioni i preferuar, nëse kjo policë ofron një nivel garancie të barabartë me atë të propozuar nga kredidhënësi, pa ndryshuar kushtet e kredisë që i ofrohen konsumatorit.

50. Sigurimi i jetës në grup përbën një formë të vlefshme sigurimi në bazë të parashikimit të preambulës 49 të Direktivës (BE) 2016/97 për shpërndarjen e sigurimeve (IDD). Gjithashtu, Gjykata Evropiane të Drejtësisë në çështjen C-633/20 sqaroi se në rastet kur klienti bashkohet në mënyrë vullnetare dhe kundrejt pagesës në një policë sigurimi në grup, ky veprim përbën shpërndarje sigurimi në kuptimin e Direktivës. Për pasojë, ndërmjetësuesi (në këtë rast banka) i nënshtrohet të gjitha detyrimeve ndaj konsumatorit, përfshirë transparencën, informimin dhe përshtatshmërinë e produktit.
51. Në këtë frymë, ndonëse neni 20(3) i Direktivës nuk zbatohet drejtpërdrejtë për sigurimin në grup, fryma e tij është thelbësore për të kuptuar standardet që duhet të përmbushen kur ndërmjetësuesi këshillon konsumatorin mbi zgjedhjen e policës së sigurimit. Ky nen kërkon që, kur një ndërmjetës i sigurimeve pretendon se jep këshillim të paanshëm dhe personal, ai duhet ta bazojë këtë këshillim në analizën e një numri të mjaftueshëm kontratash nga tregu, për të dhënë një rekomandim të përshtatshëm për nevojat e klientit. Ky standard synon të garantojë që konsumatori të ketë zgjedhje reale, të informuar dhe në interesin e tij më të mirë.
52. Për këtë arsye, banka Raiffeisen duhet të jetë e hapur për të lidhur marrëveshje edhe me shoqëri të tjera, për të shmangur praktikën përjashtuese dhe ekskluzive ndaj ofruesve të këtij shërbimi, me qëllim për të shmangur kufizimin e konkurrencës dhe siguruar mbrojtjen e interesave të konsumatorit.
53. Nga të dhënat e administruara nga inspektorët e Autoritetit të Konkurrencës, nuk u vunë re oferta fizike të të gjitha kompanive për klientët e kësaj bankë, por vetëm të kompanisë së përzgjedhur në dosjen e kredisë së klientit. Sipas Bankës Raiffeisen, si dhe duke u mbështetur në dokumentacionin e shoqërive të sigurimit dhe aktet e administruara gjatë inspektimeve në terren, ofertat e sigurimit të jetës komunikohen verbalisht, sipas përlllogaritjeve të sistemit, gjatë takimeve që klienti ka me përfaqësues të bankës në momentin e paraqitjes së formularit të sigurimit të jetës.
54. Elementet e identifikuar lidhur me dispozitat kontraktore, praktikën e kufizimit të zgjedhjes së klientit në shoqëritë të sigurimit “të pranuar nga banka”, komunikimin jo të dokumentuar të ofertave për sigurim, si dhe marrëveshjen ekskluzive të konstatuar për segmentin e kredive konsumatore me shoqërinë Sigal Life SHA, krijojnë indicie mbi mundësinë që sjellja e bankës, në praktikë, të ketë prodhuar efekte kufizuese të konkurrencës dhe të ketë orientuar konsumatorin drejt shoqërisë së preferuar prej bankës. Po kështu, niveli i lartë i komisioneve të ndërmjetësimit⁷ të aplikuar në këtë treg, ngre dyshime mbi shfrytëzimin e pozitës dominuese në dëm të konsumatorit. Kjo situatë, kërkon ndërhyrje procedurale, aplikimin e dokumentacioni shtesë i cili do të zvogëlonte në maksimum, mundësinë e bankës, apo punonjësve të saj të caktuar, të ndërhyjnë në këtë proces.
55. Pavarësisht këtyre elementeve të dyshimit dhe rrethanave që tregojnë ekzistencën e praktikave disi përjashtuese ose shfrytëzuese, elementet e administruar nuk janë të mjaftueshme që të krijojnë bindjen për shkeljen e nenit 9 të Ligjit nr. 9121/2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”. Në kushtet kur banka ka marrëveshje me të katërta shoqëritë që ofrojnë sigurim jete në treg, nuk arrihet të

⁷ banka aplikon si broker deri në 50% për kreditë konsumatore.

faktohet në mënyrë të plotë dhe të drejtpërdrejtë se sjellja e bankës ka prodhuar efekt përjashtues ose shfrytëzues të konsumatorit në nivel të tillë që të mund të karakterizohet si abuzim i provuar. Ajo që evidentohet qartë, është nevoja për një rregullim më të mirë procedural, eliminimi i ofertave financiare në mënyrë verbale nëpërmjet dokumentimit me shkrim dhe ruajtja e tyre në dosjen e kredisë duke bërë procesin sa më të saktë dhe më transparent në lidhje me mënyrën sesi bëhet përzgjedhja e shoqërisë së sigurimit nga kredi marrësi duke limituar në maksimum hapësirat për sjellje antikonkurrese..

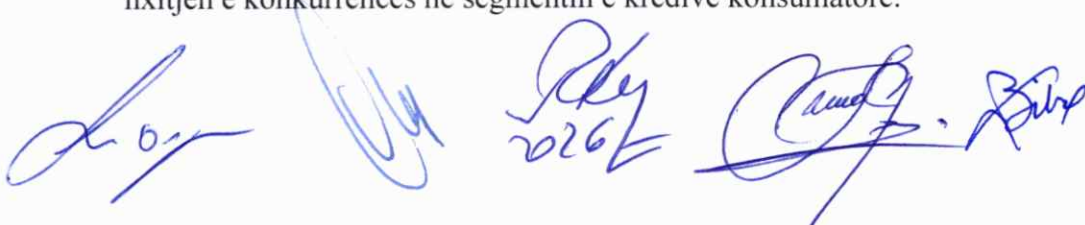
56. Në përfundim, me gjithë ekzistencën e dyshimeve, nuk ka prova të mjaftueshme që të krijojnë bindjen e plotë që në tregun e ndërmjetësimit për sigurimin e jetës për kreditë të cilat kërkojnë sigurim jete në bankën Raiffeisen të ketë shkelje të nenit 9 të Ligjit nr. 9121/2003.

PËR KËTO ARSYE:

Komisioni i Konkurrencës, bazuar në nenin 24, germa (d), nenin 26, nenin 43, pika 5 dhe nenin 45, pika 1 të Ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”,

VENDOSI:

- I. Mbylljen e procedurës së hetimit të thelluar ndaj ndërmarrjes Raiffeisen Bank SHA në tregun e ndërmjetësimit për sigurimin e jetës për kreditë të cilat kërkojnë sigurim jete në bankën Raiffeisen.
- II. Detyrimin e ndërmarrjes Raiffeisen Bank SHA që brenda 60 ditëve të hartojë dhe zbatojë, për çdo kredimarrës një formular të vetëm, në të cilin të pasqyrohen ofertat e të gjitha shoqërive të sigurimit, sipas propozimit të primit nga secila shoqëri sigurimi; formulari në fjalë duhet të ketë në faqen e parë, me shkrim të dukshëm, pa numër rendor emrin e secilës shoqëri sigurimi jete dhe në vijim të emrit, vlerën e primit sipas koeficienteve përkatës dhe përzgjedhjen e kredimarrësit. Ky formular duhet të nënshkruhet nga të dy palët, banka dhe kredimarrësi, dhe të ruhet si pjesë përbërëse e dosjes së kredisë e aksesueshme në çdo moment nga Autoriteti i Konkurrencës.
- III. Detyrimin e ndërmarrjes Raiffeisen Bank SHA që brenda 30 ditëve të ndryshojë parashikimin e nenit 10, pika 1 të “Kontratës së kredisë dhe hipotekës”, duke i cilësuar kredimarrësit të drejtën e këtij të fundit për të siguruar jetën në secilën nga shoqëritë e sigurimit të licencuara nga Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare.
- IV. Detyrimin e ndërmarrjes Raiffeisen Bank SHA që brenda 30 ditëve, në kuadër të informacionit parakontraktor të dorëzuar çdo kredimarrësi, të përfshijë një njoftim të qartë, të shkruar dhe të plotë mbi përpunimin e të dhënave personale për qëllimet e vlerësimit dhe verifikimit të sjelljes së bankës në treg, përfshirë dhe aksesin dhe përpunimin e të dhënave nga Autoriteti i Konkurrencës, në rast monitorimi, hetimi paraprak apo hetimi të thelluar ndaj bankës.
- V. Ti rekomandojë ndërmarrjes Raiffeisen Bank SHA që të ndërmarrë masa të përshtatshme për nxitjen e konkurrencës në segmentin e kredive konsumatore.

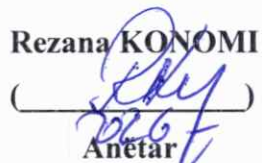

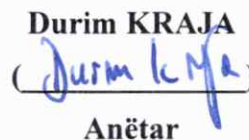
- VI. Detyrimin e ndërmarrjes Raiffeisen Bank SHA të raportoje në çdo kohë që do kërkohet, pranë Autoritetit të Konkurrencës mbi mënyrën e zbatimit të detyrimeve të përcaktuara në dispozitivin e këtij vendimi duke paraqitur çdo dokument që konsiderohet i nevojshëm nga Autoriteti i Konkurrencës për monitorimin e zbatimit të këtij vendimi.
- VII. Në rast të mos përmbushjes së kushteve dhe detyrimeve të përcaktuara në dispozitivin e këtij vendimi, ndërmarrja Raiffeisen Bank SHA, në zbatim të nenit 76, pika 1, germa (a) të Ligjit nr. 9121/2003 ndëshkohet me penalitetin përkatës.
- VIII. Monitorimin e zbatimit të këtij vendimi, për një periudhë 1 vjeçare.
- IX. Ngarkohet Sekretari i Përgjithshëm për zbatimin e këtij vendimi.

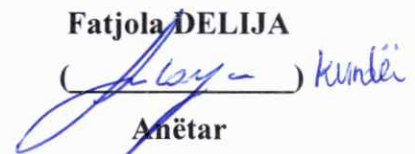
Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KOMISIONI I KONKURRENCËS

Leida MATJA

 ( )
 Zv/Kryetar

Rezana KONOMI

 ( )
 Anëtar

Durim KRAJA

 ( )
 Anëtar

Fatjola DELIJA

 ( ) kundëi
 Anëtar

Denar BIBA

 ( )
 Kryetar

